

Rezumat

Insula lingvistică germană Vișeu de Sus. O comparație a motivelor de legende și povestiri din regiunea Salzkammergut (Austria Superioară) și Valea Vasărului

Studiul de față sintetizează lucrarea de doctorat a autorului austriac, originar din cartierul “țipsărai” al orașului Vișeu de Sus. Primul capitol prezintă o descriere amplă a ținutului maramureșean pe Valea Vasărului, istoria complexă a regiunii și a țipserilor, etnie germană colonizată aici în sec. al XVIII-lea de către administrația austriacă, formarea etniei și a dialectului lor, în esență bavarez.

Capitolul următor își propune compararea motivelor analizate, atât a celor aduse de imigranții din patria lor Salzkammergut (situată în Austria Superioară), adaptată la motivele mitice locale române și ucrainiene. Este vorba, în primul rând, despre *Gloata sălbatică* (Wilde Jagd), motiv străvechi localizat în perioada trecerii periculoase între ani. Motivul e completat de conceptul pruncilor nebotezați, pedepsiți la călătorie în nopți furtunoase, așteptându-și mântuirea. Alt motiv se referă la cele trei zile sfinte nelucrătoare farșangului. Asupra lor veghează trei duhuri personificate în bărbați puternici (*Faschingsmänner*). Al treilea motiv e cel al femeilor din pădure (*Waldweibl*), vrăjitoare tinere din lumea cealaltă, simbolizând, pe de o parte dorul muncitorilor forestieri de dragoste și tandrețe, dar și soții și mame iubitoare, dar care se reîntorc cândva în sfera lor nemuritoare, întoarcerea fiind provocată de încălcarea unui tabu de către soț.

Ultimul capitol reliefează importanța povestitului în viața țipserilor, descrie motive rediate și formele povestirii, cea obișnuită (*Mära*), cea umoristică (*Gschichtn*) și cele mitice (*Kaska*), denumite după slav. *kaza* (a vorbi). Partea finală schițează condițiile de apariție ale acestor povestiri mitice și dispariția lor legată de schimbarea condițiilor de viață și de muncă.

*** *** *** *** ***

Notă

Prima parte a studiului, inclusiv lista de abrevieri și literatura folosită a apărut în revista *memoria ethnologica* nr- 24-25, 2007, iar partea a doua apare în revista de față.